ANUL II. No—195. 5 BANI IN TOATA ȚĖRA MERCURI, 17 APRILIE 1885

UNIVERSUL

FOAIA POLITICA ILUSTRATA

ABONAMENTE:

Pe an: In tótă România leĭ 18.
6 luni: „ „ „ 9. —
1 lună: „ „ „ 1.50 —

Apare în tóte ḑilele de lucru la 7 ore diminéța.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CALEA DOROBANȚILOR. No, 8. BUCURESCI.

Inserțiuni și reclame 2 leĭ linia
Anunciurĭ pe pagina 4-a 60 banĭ linia.
Scrisorĭ nefrancate se refusă.
Articole nepublicate nu se înapoéză.

Bucurescĭ, 14 Aprilie 1885.

Către partida liberală

Din noŭ facem apel la liberaliĭ-românĭ.

In afară de schimbarea la guvern a partidelor impusă de împregiurărĭ estraordinare, este un fapt constant că partidele aŭ căḑut tot-d'a-una din cauza uzăriĭ lor. O dată la cârmă, fie-care partida a fost nevoită chiar de la început să facă compromis cu ea însăși; cea ce, în opositiune, avea o față, la guvern lua altă față. Apoĭ, după o aplicare maĭ mult séŭ maĭ puțin sinceră, maĭ mult saŭ maŭ puțin largă a ciuntitei programe, fie-care partida se oprea pe loc, ca și cum organismul social ar fi apus la deplina desvoltare, ca și cum orizontul ar fi fost închis pentru tot-d'auna. Acésta e principala cauză care a facut ca partidele cele maĭ puternice să cadă, în mijlocul unor frământărĭ vătămătóre pentru toți.

Observațiunile de maĭ sus se aplică în întregime partideĭ liberale române. După ce, în opositiune, ea a avansat promisiuni prea marĭ, venită la putere ea fu silită să încheie un compromis cu ea însăși. Dovadă avem tarifele vamale cu Austro-Ungaria și esistența monopolurilor.

Afară d'acésta, programa cu care veni ea la putere, nicĭ nu este o programă în adevĕratul înțeles al cuvêntuluĭ, ci un simplu manifest electoral al coalițiuniĭ de la Mazar-pașa. Ca tóte manifestele, el e general, nu are alt fond real decât legămêntul că relele organizațiuni s'au ale administrațiuniĭ vor fi curmate.

Atât de adevĕrat e ceea ce afirmăm noĭ, în cât astă ḑi, după nouă anĭ, o coaliținea conservatóre ar putea fórte bine să copieze așa numita programă de la Mazar și s'o subscrie fără niciĭ o reservă. Dacă actul de la Mazar pașa ar fi *o programă*, înțelege oricine că asemenea lucru nu s'ar putea face.

Un manifest electoral constată răul și promite ndreptare; *o programă* arată chipul cum fie care rĕŭ va fi înlăturat, cum fie-care gol va fi umplut. Diferința, cum se póte vedea e fórte mare.

La 1876, în împregiurările d'atuncĭ, era imposibil opositiuneĭ să facă o programă; în o asemenea lucrare, diferitele elemente politice *coalisate* de sicur că nu s'ar fi înțeles, pe când ele se înțelegeaŭ perfect asupra trebuinței imperióse d'a se resturna guvernul conservator.

Dar, ceea ce trecea la 1876, nu maĭ póte trece acum; sunt nouă anĭ, de când România e guvernată pe baza unuĭ manifest electoral, anomalie monstruósă de care oricine trebue să se sperie. Până la 1881 era încă posibil acésta, din causa împregiurărilor; d'atuncĭ însa, lipsa uneĭ programe positive ne a făcut să asistăm la o vecinică șovăire, adânc dărămătóre desvoltăriĭ unuĭ popor tinĕr ca poporul Român. Și cu cât trece maĭ mult timp, cu atât maĭ mult se simte lipsa de o programă a partideĭ guvernante.

Iată de ce, îngrijiți pentru viitorul reĭ; am cerut acum câte-va ḑile liberalilor de tóte nuanțele să se adune, să discute, să se înțelégă asupra uneĭ programe d'acțiune. Repetăm aḑĭ cererea nóstră și din noŭ simțim că întârḑiarea aduce marĭ pierderĭ causeĭ liberalismuluĭ.

Suntem prea micĭ, suntem prea tinerĭ pe arena politică pentru a lua noĭ inițiativa; sunt alțiĭ maĭ bătrânĭ însă, ómenĭ cu trecut în acéstă țară, cu un capitol mare de marĭ fapte și lupte, cărora inițiativa le revine de drept. Acestora ne adresăm și lor le supunem a nóstră cerere.

DIN PARIS

(*Corespondența „Universului”*)

11 Aprilie.—

Noul minister nu e norocit. Abia s'a suit la putere Brisson și deja are complicațiuni cu grupurile pe care el vroia să le *concentreze*; la rêndul sĕŭ Freycinet are să se ocupe de afacerea ḑiarului *Bosphore Egyptien*

Acéstă afacere se cunósce *Le Bosphore Eyyptien* e un ḑiar frances fundat la Cair acum vre o câțĭ-va anĭ; după ce Englitera a pus piciorul în Egipt, el i a făcut tot d'auna un rĕsboiŭ dârjĭ.

De câtă-va vreme Nubar pașa vroia să'l suprime. La 9 ianuarie s. n. publicând fără autorizare o pagină în limba arabă, Nubar pașa dete un decret car suprima ḑiarul. Directorul ḑiaruluĭ și directorul tipografieĭ unde se tipărea *Le Bosphore Egyptien*, nu ținură socotélă de acest decret și diarul continuă să apară.

Pe câtă vreme consulul general și ministru plenipotențiar al Franciei, domnul Barrére, stete la Cair, Guvernul Kedival nu făcu nicĭ un pas; dar îndată ce Barrère plecă la Paris ca să ia parte la lucrările canaluluĭ de Suez, Nubar pașa decise să suprime ḑiarul cu forța.

République Française asigură că ceea ce mâniase maĭ cu deosebire pe Nubar în potriva ḑiaruluĭ era destăinuirea facută de acéstă a unuĭ *ghesĕft* pe care Nubar vroia să'l comită.

Le Bosphore ar fi spus că Nubar favorisa un proect de înmagasinare a apelor Nilului spre a le distribui agricultorilor în timpul seceteĭ, și că concesia acelor ape avea sa'ĭ aducă un câștig mare.

In dată ce fu prevenit de hotărârea guvernului egiptean, Sant-Réné Talandier, care conduce la Cair Consulatul Franciei în lipsa luĭ Barrére, adresă luĭ Nubar un protest declarându'l rĕspunḑĕtor de consecințele faptuluĭ pe care era să'l comită și informându'l că daduse ordine ca să se împotrivéscă la suprimarea ḑiaruluĭ chiar cu forța. Ba făcu chiar și ce va maĭ mult; trimise pe cancelarul consulatuluĭ și patru ianicerĭ la tipografia luĭ Serrière ca să se instaleze acolo.

Niciĭ o socotélă nu s'a ținut de acest protest. La 6 ore séra în ḑiua de 8 Aprilie s. n., o sută de soldați înarmați cu puscĭ încărcate, și conduși de un ofițer engles se presentară la tipografie, în rebuință cu violențe cu cancelarul consulatuluĭ și cu ianicerĭ, amenințară chiar să dea foc caseĭ, închiseră tipografia.

Nu e trebuință să maĭ spun că în Egipt ca și în tóte debarcaderile Levantului sunt în vigóre *capitulațiunile* acele *capitulațiunĭ* ce existaŭ la Tunis maĭ înainte de ocuparea francesă. După aceste *capitulațiunĭ* nu maĭ consulatele diferitelor colonii aŭ tul de jurisdicțiu supra connaționalilor.

Informat decĭ de acest incident, guvernul frances protestă contra ilegalităților comise.

Ministrul de externe, Freycinet, depeșă în dată luĭ Sain-Réné Taillandier instrucțiunĭ fórte precise, cerându'ĭ să reclame de la guvernul egiptean redeschiderea tipografieĭ și destituirea funcționarilor egipteni care luasera parte la afacerea dela 8 Aprilie s. n.

Réné Tailandier comunică luĭ Nubar nota luĭ Freycinet care se sfârșia astfel: „O mĕsură spontanee a Guvernului egiptean va putea singură evita nisce complicațiunĭ grave.“

O saptămână întrégă, Nubar căută amânărĭ, pe urmă ceru părerea Poteĭ care cum se scie se bucură de suveranitatea asupra Egiptuluĭ. Maĭ alaltăierĭ, la 20 corent s. n., Nubar pașa spuse luĭ Saint — Réné Tailandier, ca Pórta aprobase acțiunea guvernului egiptean și 'ĭ ceru o amânare scurtă spre a cunósce și părerea guvernului engles cu care s'a pus în comunicație.

Afacerile staŭ astfel. Ce va face vernul engles?

Aicĭ se crede că și în ch egipteană, ca și în cea afg în cele din urmă va ced

De o cam dată în

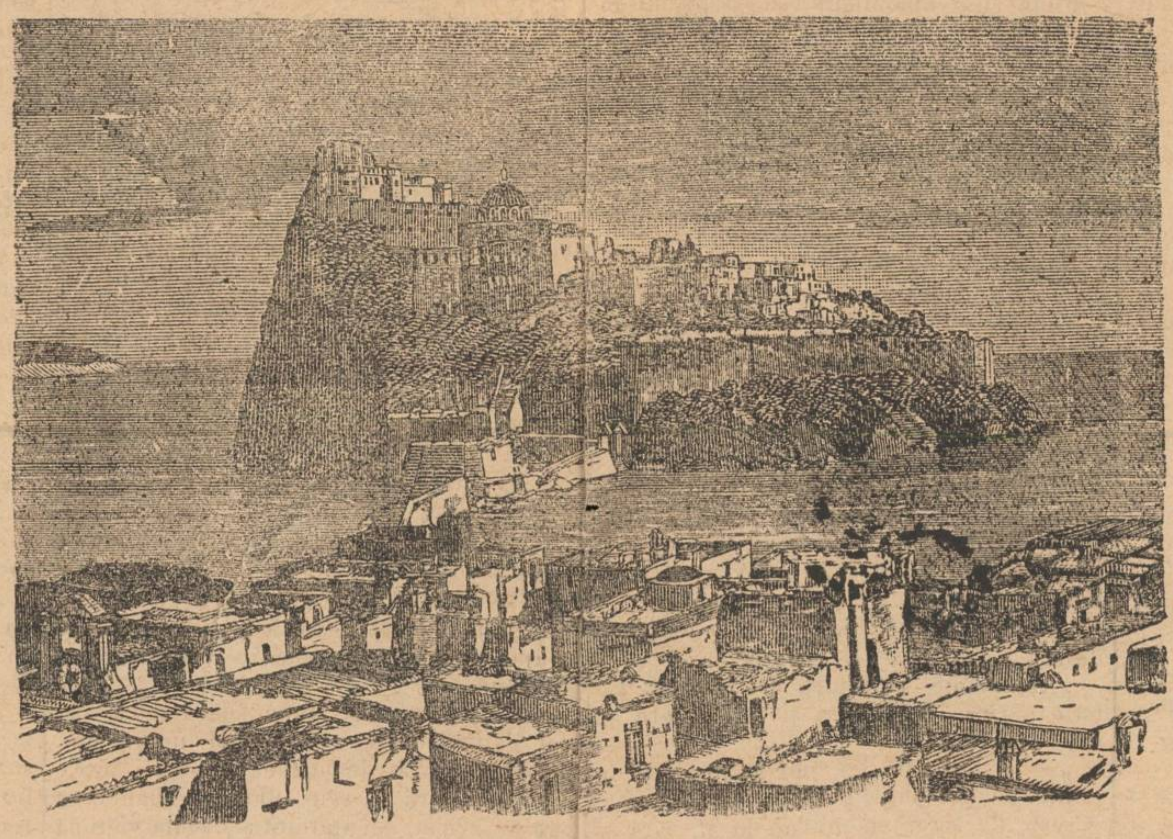

Cetatea Ischia.—(Veḑĭ pag. 3).